

Datum
2020-02-05

Ert datum
2019-12-11

Finansdepartementet

ESV dnr
2019-01342

Er beteckning
Fi2019/04157/S1

Handläggare
Daniel Stedt

Yttrande över promemorian ”Nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden (ingångsavdrag)”

Ekonomistyrningsverket (ESV) delar regeringens syn på behovet av åtgärder som underlättar en anställning av personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. ESV ser dock en del problem med förslaget och lämnar följande synpunkter. ESV avgränsar yttrandet till de delar av förslaget som avser konsekvenserna för statens budget och de offentliga finanserna samt komplexiteten i regelverken.

Förslaget är utformat som en nedsättning från den generella avgiftsnivån. Arbetsgivaravgifterna är redan föremål för flera riktade nedsättningar, och ingångsavdragets målgrupp överlappar i stor utsträckning med målgruppen för de kommande etableringsjobben. ESV anser därför att förslaget bidrar till ökad komplexitet i systemen och till minskad transparens.

Redogörelsen för de offentligfinansiella konsekvenserna saknar information om några centrala aspekter av förslaget. Det saknas en utförlig motivering av valet av de kriterier som ska kvalificera den enskilde för avdraget. Promemorian saknar även motivering för det antagande som görs om olika grupperns nyttjandegrad av avdraget och även en redogörelse för hur många personer som beräknas komma nyttja avdraget. Den knapphändiga informationen gör det svårt att bedöma rimligheten i de beräknade kostnaderna.

ESV anser att avdraget kan leda till relativt stora undanträngningseffekter och dödviktscostnader för vissa grupper. Utformningen gör att avdraget i stor utsträckning kommer att vara aktuellt för personer som omfattas av den föreslagna anställningsformen etableringsjobb¹. Etableringsjobb innebär dock en betydligt lägre kostnad för arbetsgivaren än en anställd med ingångsavdrag. Det är rimligt att anta att etableringsjobben främst kommer att nyttjas av de som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden och som högst har en förgymnasial utbildning. Det gör att ingångsavdraget till relativt stor del kan komma att nyttjas för anställning av nyexaminerade från gymnasiet, universitet eller högskolor. Trots den högre tröskeln för inkomsten skulle avdraget kunna komma att medges i 24 månader för

¹ Etableringsjobb, Ds 2019:13

nyexaminerade med eftergymnasial utbildning inom yrken där ingångslönen understiger 28 000 kronor.

Den övre gränsen på 28 000 kronor i månadslön riskerar att ha en styrande tröskeleffekt. Kostnaden för arbetsgivaren ökar väsentligt om den anställdes lön marginellt överstiger den övre gränsen jämfört med om lönen ligger under gränsen. Arbetsgivaren får därmed incitament att med deltidsanställningar och andra upplägg erbjuda den anställda en lön som marginellt understiger 28 000 kronor i månaden även inom yrken där den marknadsmässiga lönen är högre.

Inkomstgränsen för att vara kvalificerad för avdraget innebär också en tröskeleffekt som är problematisk sett till avdragets ändamål. Den person som har ingångs-avdragsgrundande inkomster som marginellt överstiger 100 000 kronor under de fem senaste kalenderåren är inte kvalificerad för avdraget. En person med denna inkomst kan dock inte anses ha en nämnvärt starkare position på arbetsmarknaden än någon som har haft inkomster som marginellt understiger gränsen för avdraget. Icke desto mindre blir den förstnämnda betydligt dyrare att anställa för en arbetsgivare, även om bägge kan anses vara i liknande behov av stöd för att ta sig in på arbetsmarknaden.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Utredare Daniel Stedt har varit föredragande. I beredningen har också avdelningschef Bo Stoltz medverkat.

Datum: 2020-02-05



Underskrift
Clas Olsson
Namnförtydligande



Föredragande
Daniel Stedt
Namnförtydligande